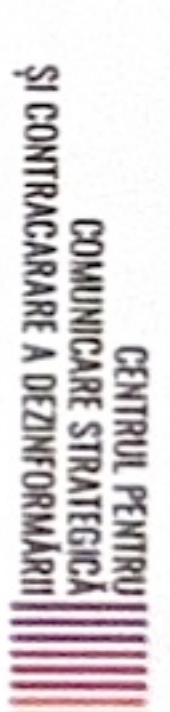

Funded by
the European Union

International Practitioners'
Partnership Network

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

PractNet

CENTRUL PENTRU
COMUNICARE STRATEGICĂ
ȘI CONTRACARARE A DEZINFORMĂRII

Fiecare lecție contează
100 de moduri prin care
valorile naționale prind viață în școală

Fiecare profesor știe: nu toate lecțiile se învață din cărți. Unele se trăiesc.

Se întâmplă în pauze. În activități de grup. În alegeri aparent mici, dar cu impact mare.

Într-un „te înțeleg” spus la timpul potrivit. Într-un „mai încearcă”. Într-un „suntem o echipă”

Prin aceste comportamente prind viață valorile naționale – și ele se imprimă în sufletul copilului mai adânc decât orice definiție.

Această broșură a fost creată în sprijinul profesorilor, dar se adresează tuturor celor care cred că educația poate schimba nu doar destine individuale, ci și viitorul unei societăți.

Pentru că valorile naționale nu se predau ca lecții abstracte, ci se trăiesc zi de zi – prin deciziile noastre, prin felul în care ascultăm, încurajăm, alegem să intervenim sau să oferim spațiu.

Propunem aici exemple concrete, vii și adaptabile, prin care valorile naționale pot fi integrate firesc în lecțiile de zi cu zi. Nu este nevoie de mai mult timp, ci de o altfel de privire: una care vede în fiecare conținut o șansă de a forma caractere, nu doar de a livra informație. Nu vrem să adăugăm sarcini, ci să oferim inspirație.

Pentru că avem nevoie de elevi care nu doar repetă, dar aleg conștient.

 Aleg cu inimă. Cu curaj. Cu rădăcini.

 Aleg adevărul. Demnitatea. Limba. Neamul.

Aleg un drum care contează. Pentru fiecare. Pentru toți. Pentru viitor.

Funded by
the European Union

International Practitioners'
Partnership Network

CENTRUL PENTRU
COMUNICARE STRATEGICĂ
ȘI CONTRACĂRARE A DEZINFORMĂRII

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

Acest material a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Opiniile exprimate în acest material aparțin exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene sau a Comisiei Europene. Uniunea Europeană și autoritatea contractantă nu pot fi considerate responsabile pentru conținutul acestuia.

CUPRINS

Matematica – mai mult decât cifre: un instrument de formare a valorilor naționale.....	3
Istoria – o disciplină vie care formează valori naționale durabile.....	5
Educația timpurie – activități care cultivă prietenia, empatia și apartenența.....	7
Educația tehnologică și TIC – învățăm să construim.....	8
Știința – Cunoaștem lumea, cultivăm valori naționale.....	9
Arte și Design – creație cu sens, identitate și empatie.....	10
Muzica – o cale vie pentru educarea valorilor naționale și a identității.....	11
Educație fizică – caracter în mișcare, echipă în formare.....	12
Eu și societatea – oameni între oameni.....	13
Geografia – o hartă vie a valorilor naționale și apartenenței.....	14
Limba străină – vocea noastră în lume.....	15
Chimia – știința care protejează viața, comunitatea și viitorul.....	17
Limba minorităților – spațiu de apartenență și contribuție.....	18
Limba română – limba în care învățăm să fim oameni.....	19
Fizica – înțelegerea lumii, cu sens și responsabilitate.....	20
Biologia – cum cultivăm respectul față de viață și mediu.....	21

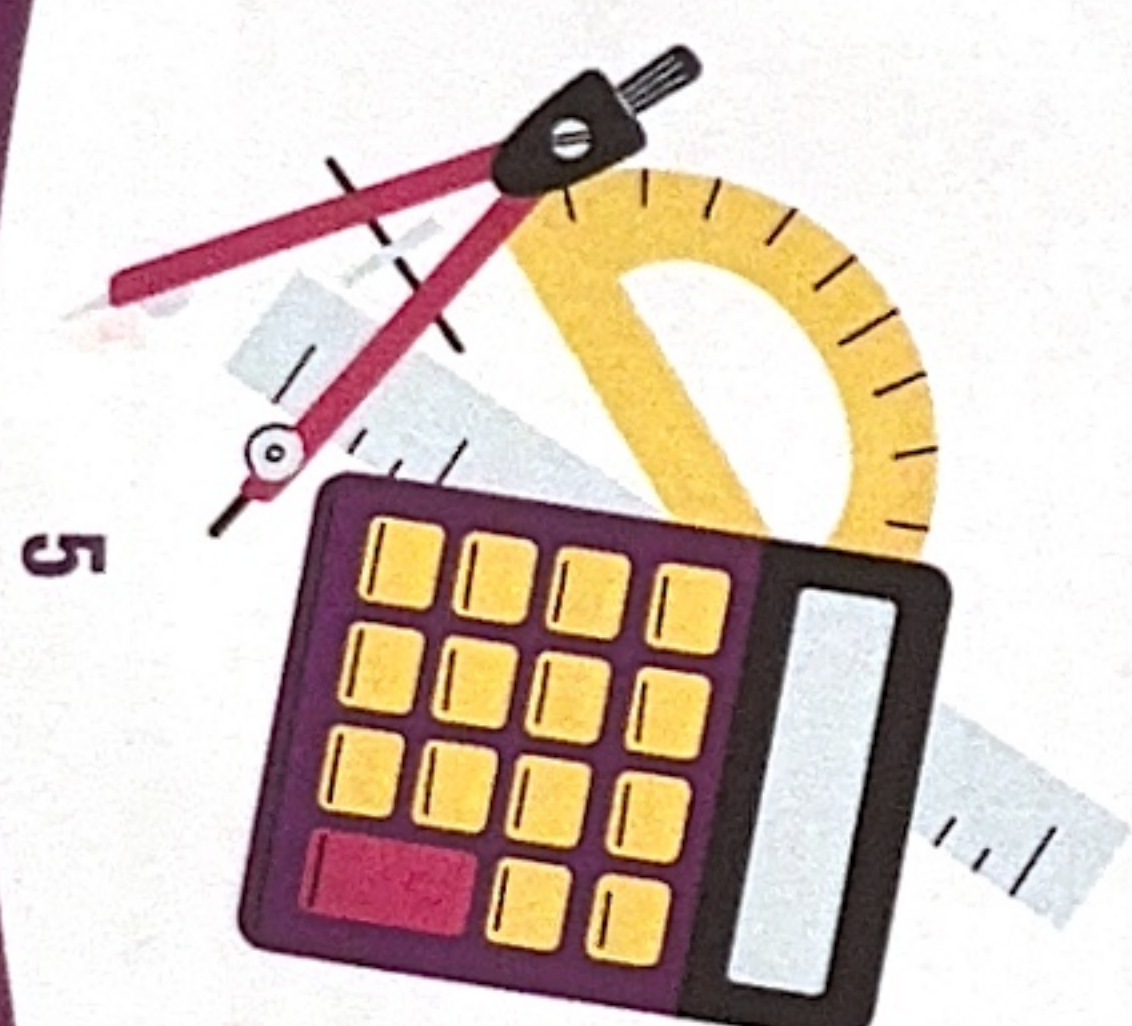
Matematica – mai mult decât cifre: un instrument de formare a valorilor naționale

În mod tradițional, matematica este percepută ca o știință exactă, lipsită de dimensiuni afective sau morale. Cu toate acestea, în contextul educației moderne centrate pe formarea holistică a elevului, matematica capătă o nouă valență: aceea de instrument pentru transmiterea valorilor naționale. Această disciplină nu doar dezvoltă gândirea logică, ci cultivă trăsături de caracter esențiale pentru viața în societate.

În primul rând, matematica formează gândirea corectă, riguroasă și etică. Exercițiile matematice cer **onestitate intelectuală**: nu pot fi rezolvate prin impresii sau opinii, ci prin argumente clare, verificabile. Elevul învață astfel să își asume greșelile, să persevereze și să caute adevărul – un exercițiu care formează **responsabilitate, corectitudine și autocontrol**.

În al doilea rând, activitățile matematice pot fi organizate în așa fel încât să dezvolte **colaborarea și solidaritatea**. Lucrul în echipe mixte, unde elevii cu ritmuri și niveluri diferite își unesc forțele pentru a găsi soluții, cultivă **empatia, toleranța și spiritul de echipă**. Aceste activități îi învață că valoarea fiecărui membru contează și că succesul colectiv se bazează pe cooperare, nu pe competiție individualistă.

Mai mult decât atât, matematica poate fi ancorată în realitățile culturale și sociale ale comunității, devenind astfel un vehicul al **identității și al respectului pentru tradiție**. De exemplu, analizarea modelelor geometrice din arta populară oferă elevilor ocazia de a folosi conceptele matematice pentru a înțelege și valoriza cultura națională. Astfel, matematica devine o punte între raționalitate și sensibilitate culturală.

Matematica are un potențial educativ profund. Profesorii care valorifică acest potențial contribuie nu doar la formarea competențelor cognitive, ci și la construcția unor cetățeni responsabili, solidari și integri.

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Proiecte tematice cu date locale	Elevii lucrează în echipe pentru a colecta, organiza și analiza date despre localitățile Moldovei (ex: numărul de locuitori, suprafața, densitatea populației, structura pe vârste).	Colaborare, spirit civic, aprecierea diversității și identității locale
„Matematica tradițiilor” – explorarea modelelor culturale	Elevii identifică și analizează modele geometrice din covoare tradiționale, costume populare sau arhitectură. Apoi le redau folosind concepte matematice (simetrie, proporții).	Respect pentru patrimoniu, identitate națională, creativitate
Rezolvarea problemelor în echipe mixte	Se formează echipe eterogene (elevi cu ritmuri și niveluri diferite), care rezolvă împreună probleme logico-matematice, aplicate în contexte reale. 1. Bugetul excursiei: Clasa noastră vrea să organizeze o excursie de o zi la Orheiul Vechi. Avem 2.500 lei disponibili. Cum împărțim bugetul între transport, prânz și bilete de intrare astfel încât toți colegii să poată participa? 2. Campanie de solidaritate prin vânzare de bilete: Dacă vindem 200 de bilete la 10 lei și oferim 5 premii a câte 50 lei, ce sumă putem dona unui coleg care are nevoie de rechizite? Ce preț ar trebui să aibă biletele dacă vrem să donăm cel puțin 1.000 lei? 3. Gestionarea resurselor: Școala are un buget lunar de 600 lei pentru apă potabilă. Fiecare litru costă 2 lei. Câtă apă poate consuma școala? Dacă dorim să economisim 25% din buget pentru a investi în filtre sau fântâni ecologice, care este noua limită de consum? 4. Călătorie imaginară: Elevii „planifică” o excursie la Marseille (Franța), oraș partener într-un proiect european. Distanța rutieră Chișinău–Marseille este de aproximativ 2.400 km. Cât combustibil ar consuma autocarul dacă media este 10 litri/100 km? Cât ar costa combustibilul la 25 lei/litru? Cât CO ₂ ar emite călătoria? (estimativ: 2,5 kg CO ₂ /litru)	Solidaritate, empatie, acceptarea diversității în gândire și ritm de lucru
Confectionarea de „mărțișoare matematice”	Elevii creează mărțișoare inspirate din forme geometrice (ex: spirale, poligoane regulate) și le oferă persoanelor în vârstă din comunitate.	Generozitate, respect între generații, legătura între tradiție și știință

Prin astfel de activități, matematica își depășește statutul de disciplină abstractă și devine un mijloc puternic de formare a caracterului, de întărire a coeziunii sociale și de cultivare a valorilor personale și comunitare.

Istoria – o disciplină vie care formează valori naționale durabile

Deși este adesea asociată cu memorarea de date și evenimente, istoria este, în esență, o disciplină despre oameni, **alegeri și consecințe**. Ea ne învață nu doar ce s-a întâmplat, ci și de ce s-a întâmplat și cum putem învăța din trecut pentru a construi un viitor mai bun. Prin metode didactice interactive și ancorate în realitate, istoria devine un instrument esențial de transmitere a valorilor naționale.

Atunci când elevii marchează pe hartă cetăți, mănăstiri, sate sau locuri legate de **rezistență și cultură**, ei descoperă că istoria nu este doar în manuale, ci chiar în jurul lor. Această descoperire le dezvoltă simțul **apartenenței și responsabilității** față de moștenirea comună.

În al doilea rând, istoria oferă un cadru excelent pentru exersarea valorilor naționale. Activități precum simularea unui eveniment istoric (de exemplu, Statul Țării) îi ajută pe elevi să înțeleagă procesul decizional, rolul dezbaterei și importanța exprimării argumentate a opiniei.

Astfel, lecțiile de istorie devin spații pentru **educație civică în acțiune**, în care se cultivă dialogul și gândirea critică.

De asemenea, istoria conectează generațiile. Nu mai este văzută ca un șir de fapte reci, ci ca un lanț de experiențe umane trăite.

În concluzie, istoria nu înseamnă doar cunoașterea trecutului, ci formarea unor **cetățeni conștienți, responsabili și ancurați în valorile naționale unei societăți democratice**. Ea ne învață să înțelegem diferențele, să ne asumăm trecutul și să construim punți între oameni. Prin activități autentice și participative, lecțiile de istorie devin un spațiu viu de formare a conștiinței colective.

Istoria – activități prin care cultivăm valori naționale și conștiință civică

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Harta memoriei	Echipele de elevi identifică și marchează pe o hartă locuri istorice semnificative din Republica Moldova. Fiecare punct este completat cu informații relevante, imagini, legende locale sau măturii.	Apartenență la spațiul național, respect pentru patrimoniu și identitate culturală, responsabilitate față de istorie
Simularea unui eveniment istoric	Elevii participă la o simulare istorică (ex: Statul Țării, Marea Adunare Națională), asumându-și roluri de actori istorici. Ei pregătesc poziții, formulează argumente, dezbăt și votează decizii.	Exersarea spiritului civic, dialog și ascultare activă, respect pentru diversitatea opiniilor
„Poveștile bunicii” – istoria trăită	Elevii realizează interviuri cu bunici sau persoane din comunitate despre evenimente istorice trăite (ex: foamea, deportările, independența). Înregistrările sau transcrierile pot fi incluse într-un proiect comun: un colaj audio, o expoziție sau un jurnal colectiv de memorie.	Empatie și respect intergenerațional, aprecierea experienței de viață, conectarea trecutului personal cu istoria colectivă
Campania „Păstrăm istoria vie”	Elevii colectează obiecte vechi, fotografii, scrisori sau documente de familie care reflectă viața cotidiană și evenimente istorice. Acestea sunt prezentate într-o expoziție la nivel de clasă sau școală, însoțite de scurte povestiri scrise sau orale.	Respect pentru moștenirea familială, conștientizarea identității proprii, memorie colectivă și solidaritate istorică

Lețiile de istorie devin relevante și formative atunci când îi ajută pe elevi să se recunoască în trecut, să înțeleagă prezentul și să contribuie la viitor. Prin activități ancorate în experiențe reale și comunitare, istoria devine o disciplină care cultivă solidaritate, conștiință civică și respect pentru diversitate.

Educația timpurie – activități care cultivă prietenia, empatia și apartenența

Educația timpurie nu este doar despre litere, cifre sau rutine. Este, în primul rând, despre felul în care copiii învață să fie împreună. În primii ani de viață se formează bazele comportamentelor sociale, emoționale și morale. Este vârsta la care copiii învață să împartă, să aștepte rândul, să recunoască tristețea celuilalt și să ofere o îmbrățișare. De aceea, educația timpurie este un spațiu ideal pentru a cultiva valorile fundamentale: prietenia, empatia, respectul, cooperarea, apartenența.

Prin jocuri, povești și activități concrete, copiii învață nu prin discursuri, ci prin experiențe repetate și emoții împărtășite.

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Colajul prieteniei	Copiii decupează și lipesc imagini sau desene proprii, ilustrând lucruri sau activități pe care le fac împreună (ex: joacă, grădinarit, construit). Colajul final reflectă viața în comun și este afișat în sala de grupă.	Colaborare și împărtășirea resurselor, bucuria de a construi împreună, prietenie și cooperare
Floarea clasei	Fiecare copil adaugă o petală cu numele și desenul său pe o floare mare comună, creată de grupă. Educatorul explică simbolic: fiecare copil e diferit, dar toți aparțin aceleiași „grădini” – grupa lor.	Acceptare și respect reciproc, sentimentul de apartenență, unitate în diversitate
Ziua culorilor	Fiecare copil poartă o culoare diferită într-o zi specială. Prin jocuri și povești, se subliniază că toate culorile sunt frumoase și împreună formează un curcubeu – simbol al diversității și armoniei.	Respect pentru diferențe, aprecierea diversității
„Astăzi sunt în pielea altuia”	Copiii joacă pe rând roluri precum: „Astăzi eu sunt prietenul tău care are nevoie de o îmbrățișare” sau „Astăzi sunt copilul care a pierdut o jucărie”. Prin joc, învață să identifice și să răspundă la emoțiile celorlalți.	Empatie și compasiune, înțelegerea emoțiilor, sprijin reciproc și toleranță

La vârsta preșcolară, valorile naționale nu se predau, ci se trăiesc prin jocuri, gesturi simple și relații calde. Fiecare activitate este o lecție despre cum să fim împreună: să împărțim, să ne înțelegem, să ne ajutăm și să ne bucurăm unii de ceilalți. Așa se construiește, pas cu pas, coeziunea socială încă de la grădiniță.

Educația tehnologică și TIC – învățăm să construim

Tehnologia nu înseamnă doar aparate, coduri sau algoritmi. În școală, ea poate deveni un spațiu de dezvoltare a cooperării, a spiritului civic și a empatiei. Prin proiecte concrete și activități practice, elevii învață nu doar cum funcționează lucrurile, ci cum pot folosi cunoștințele lor pentru a sprijini comunitatea și a colabora eficient.

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Construim împreună	Elevii lucrează în echipe pentru a realiza un obiect practic: o machetă de casă ecologică, o grădină verticală, o mini-seră, un dispozitiv simplu Sarcinile sunt împărțite clar între membrii echipei.	Cooperare și muncă în echipă, asumarea responsabilității personale, respect și valorizarea contribuției fiecăruia
Laboratorul solidarității	Elevii proiectează și construiesc împreună un obiect cu utilitate socială (ex.: o cutie de donații, un suport pentru baston, o rampă pentru persoane cu nevoi speciale, o soluție practică pentru școală).	Responsabilitate socială, solidaritate și implicare comunitară, gândire orientată spre binele comun
Povestea clasei noastre – în format digital	Elevii creează în echipă un produs digital care reprezintă colectivul lor: un blog, un filmuleț, un colaj multimedia sau o prezentare interactivă. Fiecare contribuie cu un element (text, imagine, sunet, idee).	Sentiment de apartenență, autenticitate și respect reciproc, spirit de echipă și creativitate colectivă
Campanie de alfabetizare digitală	Elevii mai mari devin mentori pentru colegii mai mici sau persoane din comunitate, ajutându-i să înțeleagă cum să folosească un calculator, să trimită un e-mail sau să caute informații online în siguranță.	Empatie și sprijin intergenerațional, generozitate și responsabilitate civică, încredere în sine prin a-i ajuta pe ceilalți

 Tehnologia este mai mult decât funcționalitate – este un limbaj prin care copiii pot învăța să colaboreze, să creeze și să contribuie. Atunci când este ancorată în contexte reale și umane, tehnologia devine o cale eficientă pentru a cultiva solidaritatea, gândirea etică și simțul apartenenței.

Știința - cunoaștem lumea, cultivăm valori naționale

Știința nu este doar despre fenomene naturale – este și despre înțelegerea conexiunilor dintre oameni, natură și responsabilitate. Prin abordări interdisciplinare și experiențe practice, elevii pot învăța cum să aibă grijă de mediu înconjurător, cum să colaboreze, să respecte diversitatea vieții și să contribuie activ la binele comun. Valorile precum respectul, responsabilitatea, solidaritatea sau mândria locală pot fi integrate firesc în lecțiile de știință, transformând clasa într-un laborator viu de învățare civică și morală. În acest spațiu, cunoașterea devine un instrument pentru construirea unei societăți mai echilibrate, mai conștiente și mai unite.

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Grădina școlii	Elevii aleg o zonă din curtea școlii, o planifică, plantează flori sau legume și stabilesc un program de îngrijire în echipă. Pot colabora cu părinți sau localnici.	Responsabilitate comună, cooperare, grijă pentru mediu și implicare civică
„Harta biodiversității locale”	Elevii colectează informații despre plante și animale din zona lor (prin observații directe, interviuri cu localnici sau surse online), apoi realizează un afiș sau o hartă ilustrativă.	Respect pentru natură și atașament față de locul natal, aprecierea diversității biologice, curiozitate
„Consiliul ecologic”	Elevii simulează o ședință a comunității în care discută problema poluării unui râu sau defrișărilor. Fiecare primește un rol (primar, fermier, activist, părinte, elev) și propune soluții.	Empatie, gândire critică și spirit democratic, negociere
„Ziua științei noastre”	Fiecare elev sau echipă alege un savant, medic sau inventator (ex. Sergiu Rădăuțan, Nicolae Testemițanu, etc.) și pregătește o prezentare sau un poster pentru o expoziție.	Mândrie națională, valorizarea contribuției științei, inspirație din modele locale
„Ghid științific pentru vizitatori”	Elevii elaborează o mini-brosură cu informații științifice accesibile despre flora, fauna sau resursele naturale din localitate, pe care o pot oferi vizitatorilor.	Mândrie locală, deschidere către comunitate

 Când copiii sunt mândri de locul lor, de realizările comunității și de potențialul lor, ei devin mai uniți, mai motivați și mai dornici să contribuie la binele comun. Mândria sănătoasă este o sursă de coeziune și reziliență, iar lecțiile de știință pot fi un teren fertil pentru a o cultiva.

Arte și Design – creație cu sens, identitate și empatie

Arta este limbajul universal al emoțiilor și valorilor naționale. Prin desen, culoare, formă și expresivitate, copiii descoperă cine sunt, își exprimă rădăcinile, trăirile și învață să se conecteze cu ceilalți. Într-o lume marcată de diferențe, arta unește, vindecă și construiește punți. Activitățile artistice oferă un context ideal pentru a dezvolta mândria, respectul pentru diversitate și solidaritatea umană.

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Portretul comunității mele	Elevii desenează sau pictează scene reprezentative din viața satului sau orașului lor: un festival local, o gospodărie tradițională, un meșteșugar sau o sărbătoare de familie.	Mândrie față de originile personale, aprecierea patrimoniului local, conexiune cu identitatea culturală
Simbolurile noastre	Fiecare elev creează un simbol grafic personal inspirat din elemente tradiționale (costum popular, motiv decorativ, floare locală). Simbolurile sunt adunate pe un „steag al clasei” care exprimă identitatea colectivă.	Coeziune și apartenență, originalitate și expresie identitară, mândrie colectivă
Cadouri artistice pentru seniori	Elevii confecționează felicitări, tablouri, ornamente sau obiecte decorative pe care le oferă persoanelor vârstnice din comunitate, în cadrul unei vizite sau expoziții cu scop caritabil.	Empatie și grijă față de ceilalți, generozitate și recunoștință, conectare intergenerațională
Ziua mândriei artistice	Elevii organizează o expoziție tematică sau un mini-spectacol în care își prezintă lucrări ce exprimă cine sunt, ce iubesc la comunitatea lor și ce visează pentru viitor. Pot fi invitați părinți, vecini, meșteșugari sau artiști locali.	Autenticitate și încredere în sine, legătură cu comunitatea, aprecierea contribuției fiecăruia

 Arta nu învață doar despre culoare sau compoziție – arta educă inima. Prin activități creative, elevii învață să fie mândri de cine sunt, să respecte diferențele și să construiască împreună o comunitate empatică și unită. Într-o clasă care creează împreună, se nasc nu doar lucrări, ci și valori naționale durabile.

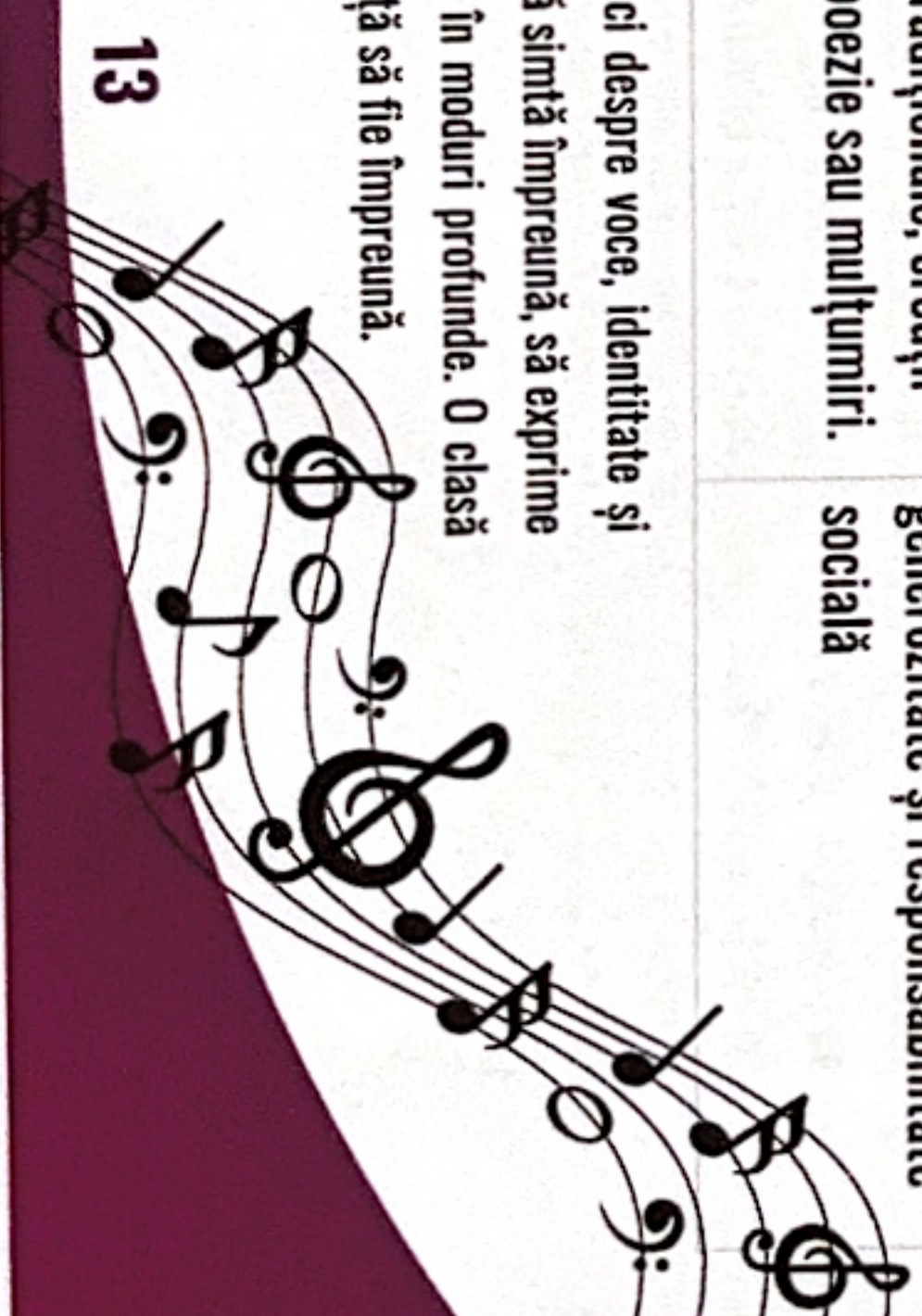

Muzica – o cale vie pentru educarea valorilor naționale și a identității

Muzica atinge inima înaintea minții. Este o formă de exprimare profundă, care îi ajută pe elevi să se conecteze cu emoțiile, cu tradițiile și unii cu ceilalți. În cadrul orelor de muzică, copiii pot învăța să fie mândri de rădăcinile lor, să simtă împreună și să exprime prin sunet valorile naționale unei comunități unite și empatică. Fiecare activitate devine astfel un instrument pentru cultivarea respectului, solidarității și apartenenței.

Titlul activității	Descrierea activității	Valori promovate
Muzica locului meu	Elevii explorează și interpretează cântece populare din zona în care trăiesc (doine, balade), însoțite de scurte prezentări despre contextul cultural sau istoric al melodiilor. Activitatea poate culmina cu un moment artistic prezentat colegilor sau părinților.	Mândrie față de identitatea locală, respect pentru patrimoniul cultural imaterial, aprecierea tradițiilor muzicale
Cântecul valorilor	Pe o linie melodică cunoscută (ex: un cântec popular), elevii creează versuri simple inspirate din valori precum prietenia, curajul, respectul sau solidaritatea. Pot lucra în grupuri și interpreta creațiile în fața clasei.	Creativitate colectivă și exprimare artistică, bucuria de a cânta și de a împărtăși emoții
Concert pentru comunitate	Elevii pregătesc un mic concert pentru părinți, persoane vârstnice sau în sprijinul unei cauze locale (ex: Ziua Bunicii, Săptămâna Voluntariatului). Programul poate include cântece tradiționale, creații proprii și momente de poezie sau mulțumiri.	Implicare activă în viața comunității, mândrie colectivă și recunoștință, solidaritate, generozitate și responsabilitate socială

 Muzica nu este doar despre note și ritm, ci despre voce, identitate și legături umane. Prin cântec, copiii învață să simtă împreună, să exprime ce e valoros și să se conecteze cu ceilalți în moduri profunde. O clasă care cântă împreună este o clasă care învață să fie împreună.

Educație fizică – caracter în mișcare, echipă în formare

Educația fizică nu înseamnă doar dezvoltarea corpului, ci și formarea caracterului. Prin activități dinamice și colaborative, elevii învață să colaboreze, să se respecte reciproc și să contribuie activ la victoria comună. În sala de sport sau pe teren, se construiesc nu doar reflexe, ci și valori naționale durabile: solidaritate, responsabilitate, spirit civic și mândrie colectivă.

Activitate	Descriere	Valori promovate
Antrenorul zilei	Un elev este ales să conducă încălzirea sau un joc scurt în fiecare lecție, asumând rol de coordonator.	Încredere în sine și asumare, leadership responsabil, respect reciproc și participare activă
Ziua mișcării pentru comunitate	Organizarea unui marș sportiv, flashmob sau demonstrație de exerciții în aer liber pentru promovarea sănătății și solidarității.	Implicare civică, promovarea unui stil de viață sănătos, mândrie față de comunitatea locală
Antrenamente pentru toți	Elevii mai mari organizează activități sportive pentru colegii mai mici, dezvoltând mentoratul și grija pentru ceilalți.	Responsabilitate față de ceilalți, empatie, coeziune intergenerațională

 Educația fizică este o lecție în mișcare despre cine suntem ca indivizi și ca echipă. În fiecare joc, în fiecare pas alergat sau exercițiu coordonat, elevii deprind respectul pentru reguli, încrederea în sine, forța colectivă și bucuria apartenenței. O societate sănătoasă începe cu o sală de sport în care copiii învață să câștige frumos sau să piardă cu demnitate.

Eu și societatea – oameni între oameni

„Eu și societatea” nu este doar o disciplină, ci un spațiu viu în care copiii învață să devină cetățeni – empatici, responsabili, activi și conștienți de rolul lor în comunitate. Aici se pun bazele unui contract moral între individ și grup, între copil și lumea pe care o construiește zi de zi. Se cultivă rădăcinile respectului, solidarității și mândriei de a aparține unei comunități mai mari.

Activitate	Descriere	Valori promovate
Ziua recunoștinței	Elevii pregătesc scrisori sau desene de mulțumire pentru persoane din comunitate (bibliotecari, pompieri etc.).	Recunoștință, respect, solidaritate
Consiliul clasei	O dată pe lună, elevii propun, discută și votează idei pentru îmbunătățirea vieții de grup (ex: pauze, decor).	Participare activă și simț civic, respect pentru opinia celui alt, încredere și responsabilitate comună
Constituția clasei	Elevii formulează și semnează reguli de conviețuire, ilustrate simbolic de întreaga clasă.	Asumare și responsabilitate, coeziune și respect reciproc, conștiință morală colectivă
Jurnalul comunității mele	Elevii realizează o mini-broșură sau afișe cu locuri, persoane și tradiții din comunitate, cu texte, poze, interviuri.	Aprecierea patrimoniului local, mândrie față de rădăcini, conectare culturală și identitară
Eroul meu – Eroul nostru	Elevii prezintă un model personal din familie, comunitate sau istorie, argumentând valorile care îi inspiră.	Respect, identitate, mândrie locală

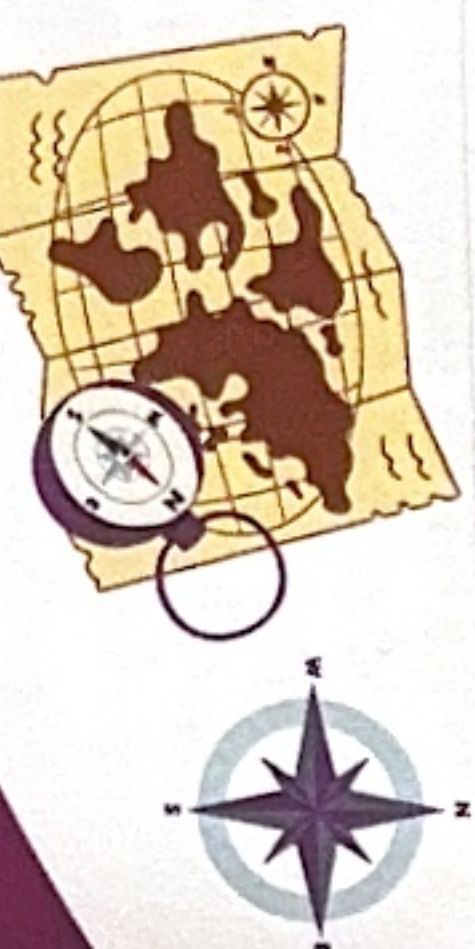
 „Eu și societatea” este un exercițiu de umanitate trăită zi de zi. Aici, elevii învață să fie parte dintr-un întreg, să respecte, să aleagă binele și să contribuie. Într-o clasă în care se ascultă, se decide împreună și se acționează cu sens, nu se formează doar cetățeni, ci oameni capabili să construiască o lume mai unită.

Geografia – o hartă vie a valorilor naționale și apartenenței

Geografia nu este doar despre hărți, munți și râuri – este despre oameni, locuri și legăturile care se formează între ele. Este știința care ne ajută să înțelegem nu doar unde trăim, ci și de ce contează locul în care trăim. Prin explorarea regiunilor, a resurselor și a specificului local, elevii învață să aprecieze diversitatea, să colaboreze și să fie deschiși către lume. O lecție de geografie poate deveni astfel un teren fertil pentru cultivarea mândriei, respectului și solidarității.

Activitate	Descriere	Valori promovate
Colțul regiunilor	Grupuri explorează regiuni din Moldova (Nord, Centru, Sud), prin colaje, afișe, obiecte și melodii tradiționale.	Respect pentru diversitate, cooperare interregională, mândrie față de identitatea locală
Mini-ONU: Planeta noastră, responsabilitatea noastră	Elevii simulează dezbateri privind protejarea resurselor comune reprezentând țări sau regiuni.	Gândire globală, responsabilitate ecologică, respect și negociere pașnică
Ghid turistic pentru o zi	Crearea unui tur virtual sau fizic al localității cu prezentări despre locuri, tradiții și oameni.	Mândrie locală, deschidere față de ceilalți
Mozaicul geografic al Moldovei	Grupuri creează colaje vizuale cu simboluri, obiceiuri și resurse din regiuni, apoi unesc lucrările într-o hartă vie.	Respect pentru multiculturalism, coeziune națională, aprecierea patrimoniului natural și uman
Dialog între regiuni	Elevii discută probleme comune regionale și negociază soluții și planuri comune.	Ascultare activă, colaborare interregională, responsabilitate față de mediu și comunitate

Geografia ne spune unde suntem, dar valorile naționale ne spun cine suntem. Fiecare lecție poate fi o punte între oameni și locuri, între trecut și viitor. Prin proiecte vii și implicare activă, copiii nu doar învață despre lume, ci învață să trăiască în ea cu respect, curiozitate și responsabilitate.

Limba străină – vocea noastră în lume

O limbă străină nu ne îndepărtează de cine suntem – dimpotrivă, ne oferă un nou drum prin care putem spune cine suntem. Este instrumentul prin care valorile noastre naționale pot fi exprimate în glas internațional. Într-o lume a interdependențelor, a ști să comunicăm valorile proprii comunității devine o formă de demnitate și de apărare a identității. Lecțiile de limbi străine devin astfel o scenă unde empatia și responsabilitatea se exprimă nu doar prin cuvinte, ci prin acțiuni și creativitate.

Activitate	Descriere	Valori promovate
Mesaj către lumea întreagă: Eu sunt din Moldova!	Elevii redactează și înregistrează un mesaj video în limba străină despre mândria de a fi din Moldova.	Mândrie națională, exprimarea identității în context global, curajul de a vorbi despre sine
Ambasadorii valorilor	Crearea unei expoziții de valori în limba străină, ilustrate cu imagini și texte, prezentate la școală.	Înțelegerea rolului cetățeanului, educație pentru drepturi și libertăți
Scrisoare către un prieten din altă țară	Elevii scriu o scrisoare în limba străină studiată, adresată unui „prieten imaginar” din altă țară, în care povestesc: ce înseamnă pentru ei țara în care trăiesc, ce îi face mândri de originile lor, ce tradiții, locuri, oameni sau evenimente i-ar invita să descopere, cum văd viitorul țării și rolul generației lor.	Legătură emoțională cu patria, libertatea de exprimare, prietenie și deschidere
Dictionarul valorilor naționale în limba străină	Crearea unui dicționar al valorilor naționale traduse, cu expresii și proverbe.	Transmiterea patrimoniului moral, creativitate și colaborare, respect față de rădăcini
Scrisoare din viitor: Moldova mea în 2050	Elevii scriu o scrisoare (e-mail, jurnal sau mesaj video) din anul 2050, adresată unui elev din prezent. Scrisoarea trebuie să răspundă la întrebări precum: Cum este lumea în 2050? Cum arată țara ta? Ce a fost important să păstrăm din trecut? Cum ai contribuit tu, ca tânăr adult, la construirea acestei societăți? Ce stat ai oferi unui tânăr din 2024?	Proiecție identitară, responsabilitate față de viitor, mândrie de a contribui la o societate sănătoasă
Tradiții în 3 timpi – trecut, prezent, viitor	Elevii aleg o tradiție (ex: Mărțișor, colindatul, nunta moldovenească, hrâmul, Sânzienele) și pregătesc o prezentare de 3-5 minute în limba străină studiată, urmărind structura: De unde vine denumirea ei? Ce semnifică? Originea tradiției, cum se celebra în trecut, simbolurile sale, obiectele folosite. Cum este păstrată tradiția azi? Cine o mai practică? Ce s-a schimbat? Cum poate fi transmisă generațiilor următoare? Cum o putem promova?	Continuitate culturală, respect pentru rădăcini și dorința de a inova, identitate națională deschisă spre viitor

Să înveți o limbă străină înseamnă să poți vorbi despre tine, comunicarea ta și valorile naționale tale într-un mod care să ajungă la inimile altora. În fiecare lecție avem ocazia de a transforma curiozitatea în punți, propozițiile în povești și propozițiile în forme vii de mândrie națională, deschidere, și solidaritate.

Limba rusă – o punte pentru valori naționale, identitate și dialog între comunități

Prin lecțiile de limbă rusă, elevii pot învăța să exprime ce înseamnă să fii un cetățean responsabil, să vorbească despre tradițiile, istoria și eroii Moldovei, să discute despre pace, solidaritate și respectul pentru diversitate, dar și să creeze poduri de înțelegere.

Activitate	Descriere	Valori promovate
Despre ce își va aminti țara?	Elevii scriu o compunere imaginară în limba rusă despre Moldova prosperă în 2050 și valorile generației lor.	Responsabilitate intergenerațională, viziune
Eu și țara mea: ne apărăm reciproc	Elevii discută în grupuri și formulează o listă de comportamente prin care cetățenii pot contribui activ la siguranța țării. Exemple de comportamente care pot fi completate de elevi: informare din surse sigure, participarea la vot sau inițiative civice, păstrarea spațiilor publice, înțelegerea drepturilor, dar și responsabilităților ca cetățeni.	Loialtate față de comunitate, securitate morală
Eroii nevăzuți	Elevii compun o mini-povestire despre un „erou” din comunitatea lor (bunica care ajută vecinii, adolescentul care denunță un abuz online, voluntarul care duce ajutoare).	Curaj civic, responsabilitate morală
Europa începe din curtea noastră	Elevii aleg o problemă reală din comunitatea lor (ex: gunoi aruncat în parc, lipsa coșurilor de reciclare, risipă alimentară, lipsă de spații verzi, limbaj agresiv între colegi etc.) și formulează un mic proiect de schimbare.	Participare, gândire europeană aplicată

18

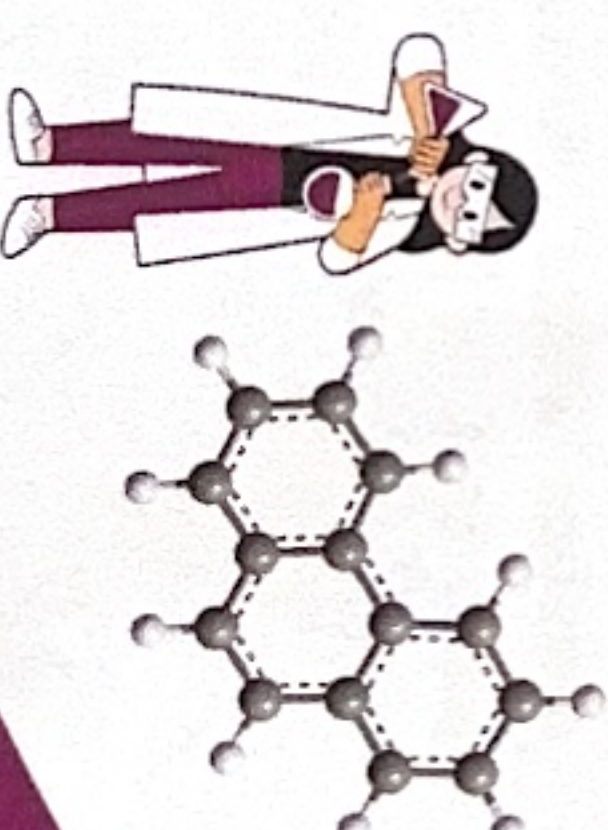
Chimia – știința care protejează viața, comunitatea și viitorul

Chimia nu este doar despre reacții și formule – este știința care ne învață să observăm cu atenție, să căutăm adevărul și să acționăm cu responsabilitate. Fiecare lecție poate deveni o ocazie de a cultiva valorile civice și etice care stau la baza unei societăți moderne, sigure și solidare. A vorbi despre chimie înseamnă a vorbi despre grija față de mediu, sănătatea comunității și rolul nostru în păstrarea echilibrului.

Activitate	Descriere	Valori promovate
„Harta poluării” – Responsabilitate și acțiune locală	Elevii investighează sursele de poluare din comunitate și creează o hartă cu zonele problematice, propunând soluții practice.	Responsabilitate ecologică, simț civic grijă față de patrimoniul natural
„Detectivii chimiei”	Echipe de elevi analizează „probe misterioase” prin experimente simple pentru a determina compoziția substanțelor.	Cooperare, rigoare
„Eroul chimiei locale”	Elevii identifică persoane locale care folosesc chimia în practici tradiționale (vinificare, apicultură etc.) și descriu procesele implicate.	Respect pentru muncă, mândrie locală, continuitate culturală
„Invitat special – chimistul din localitate”	Invitație adresată unui specialist local pentru a explica aplicarea chimiei în activitatea sa și impactul asupra comunității.	Curiozitate științifică
„Chimia memoriei și a rezilienței”	Elevii, organizați în grupuri, aleg câte un moment din istorie în care chimia a fost folosită în mod distructiv, investighează contextul și consecințele, apoi formulează o propunere inovatoare pentru prevenirea unor utilizări greșite viitoare (ex: Armele chimice în Primul Război Mondial - gazul iberit. Întrebare de reflecție - Poate fi știința reglementată etic în timp de război?).	Vigilență morală, securitate colectivă

A învăța chimia înseamnă a învăța să vezi legăturile invizibile care țin lumea unită – între elemente, între oameni, între valori naționale. Iar Moldova de mâine are nevoie de elevi care știu să îmbine știința cu demnitatea, cunoașterea cu responsabilitatea și curiozitatea cu grija față de comunitate.

19

Limba minorităților – spațiu de apartenență și contribuție

Predarea limbilor minorităților nu înseamnă doar conservarea unei limbi – ci păstrarea memoriei unei comunități, a valorilor naționale transmise prin generații și a sentimentului de demnitate și apartenență.

Activitate	Descriere	Valori promovate
Scrisoarea bunătații	Elevii scriu scrisori cu mesaje de încurajare pentru colegi mai mici, vârstnici sau persoane singure; scrisorile sunt distribuite în școală sau comunitate.	Empatie, respect, solidaritate intergenerațională
Simbolul meu – povestea unei familii, povestea unei comunități	Elevii aleg un simbol personal transmis în familie și explică importanța acestuia printr-o povestire scurtă.	Identitate, respect de sine, continuitate
Mesteșugurile – rădăcini vii	Elevii documentează un meșteșug local (țesut, olărit etc.) și pregătesc o prezentare cu demonstrație practică sau obiecte.	Respect pentru patrimoniu, creativitate, mândrie culturală

O societate puternică este aceea care transformă diversitatea în unitate, iar fiecare elev devine, în propria limbă, un messenger al păcii, al valorilor naționale și al demnității.

Limba română – limba în care învățăm să fim oameni

Limba română este mai mult decât un instrument de comunicare – este spațiul în care s-au spus marile povești ale devenirii noastre. Prin lectură, scris, dialog și creație, elevii nu doar învață să stăpânească limba, ci și să-și cunoască rădăcinile, să gândească critic și să-și asume un rol activ în societate.

Activitate	Descriere	Valori promovate
„Personajul meu interior” – dacă aș fi eroul, ce aș schimba?	Elevii aleg un personaj literar și scriu un monolog imaginativ despre cum ar acționa acesta azi în societate.	Empatie morală, spirit civic, responsabilitate istorică
„Jurnal de erou” – cum ar arăta o zi din viața lui în prezent?	Elevii imaginează o zi modernă din viața unui personaj istoric/literar, ilustrând valori și dileme actuale. De ex: Ion (Liviu Rebreanu) - tânăr antreprenor din mediul rural care luptă pentru respect.	Gândire critică, coerență valorică
„Teatru de citate”	Elevii lucrează în echipe și creează o scenetă alcătuită exclusiv din citate din opere literare românești, organizate în jurul unei valori tematice (ex: libertate, onoare, dreptate, iubire, identitate, curaj, adevăr, prietenie). Nu au voie să adauge cuvinte proprii – doar să monteze și să interpreteze citatele selectate ca replici într-un dialog sau monolog colectiv.	Memorie literară, expresivitate artistică, colaborare
„Colecția de proverbe”	Elevii colectează proverbe despre valori (ex: cinste, curaj) și le transformă în colaje, benzi desenate sau mini-piese de teatru.	Respect pentru moștenirea populară, creativitate identitară

În limba română nu doar vorbim – în ea visăm, iubim, luptăm și ne ridicăm. Prin ea ne spunem poveștile, ne cinstim eroii, ne întrebăm cine suntem și cine vrem să devenim. La fiecare lecție de română, elevii nu învață doar gramatică sau literatură – ci exersează libertatea de a gândi, curajul de a simți și bucuria de a aparține.

Fizica – înțelegerea lumii, cu sens și responsabilitate

Fizica ne învață să privim atent realitatea și să înțelegem cum funcționează universul din care facem parte. Dar mai mult decât atât, ea ne formează ca observatori, ca cetățeni care înțeleg impactul deciziilor și ca viitori inovatori care vor construi un viitor echilibrat și sustenabil. Prin fiecare experiment, calcul sau întrebare, elevii pot descoperi că fizica este o formă de cunoaștere care ne responsabilizează.

Activitate	Descriere	Valori promovate
„Ambasadorii energiei”	Fiecare grup reprezintă o sursă de energie și prezintă avantajele acesteia într-un consiliu fictiv.	Gândire critică, cooperare, responsabilitate ecologică
„Adevăr sau mi?”	Elevii testează afirmații populare legate de fenomene fizice, prin experimente și raționamente logice. De ex: Afirmația - apa caldă îngheață mai repede decât cea rece (efectul Mpemba). Testăm transferul termic. Experiment propus - congelarea a două pahare identice, dar cu temperaturi diferite.	Discernământ, curaj intelectual, demontarea superstițiilor
„Eroul științei din Moldova”	Elevii documentează realizările oamenilor de știință din Moldova și le prezintă colegilor.	Mândrie națională, admirație pentru cunoaștere, continuitate intelectuală
„Amprenta noastră de energie” – un calcul cu sens	Elevii analizează consumul de energie și propun măsuri concrete de reducere, cu accent pe eficiență și conștientizare.	Responsabilitate personală și colectivă, sustenabilitate

Fizica nu este doar despre formule și fenomene – ci despre cum gândim, cum învățăm să fim riguroși, să ne punem întrebări și să contribuim la binele comunității. Este un limbaj universal care ne învață că ordinea lumii poate fi înțeleasă – și că prin cunoaștere, putem construi o Moldova mai curată, mai echilibrată și mai sigură pentru toți.

Biologie – cum cultivăm respectul față de viață și mediu

Biologia nu înseamnă doar celule, gene sau ecosisteme. Ea ne învață că viața este un dar și o responsabilitate. Fiecare lecție de biologie poate deveni o fereastră către grijă, echilibru, solidaritate și interconectare profundă între oameni și natură. Într-un secol marcat de crize ecologice și sociale, biologia devine un limbaj esențial al cetățeniei responsabile și al umanității cultivate.

Activitate	Descriere	Valori promovate
„Exploratorii biodiversității locale”	Elevii cercetează speciile locale (în special cele rare) și organizează o expoziție informativă sau artistică.	Protejarea patrimoniului natural, responsabilitate locală
„Adoptă un copac / un spațiu verde”	Elevii îngrijesc un spațiu natural pe termen lung, documentând procesul și schimbările prin jurnale.	Grijă, consecvență, apartenență
„Eroii din științele vieții” – modele din Moldova	Elevii documentează biologi, medici sau salvatori locali care contribuie la binele comunității.	Mândrie locală, recunoștință, admirație pentru știință
„Povestea unui fir de iarbă”	Elevii scriu un text narativ din perspectiva unui element natural, exprimând emoții, observații și mesaje simbolice.	Empatie ecologică, respect pentru viață, creativitate

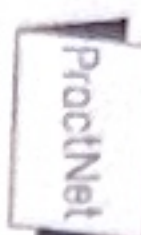
Biologia ne învață că totul este conectat: viața, natura și oamenii. Prin ea, copiii nu descoperă doar cum funcționează organismul sau ecosistemele, ci și cum valorile naționale – precum grija, solidaritatea, echilibrul – pot deveni „ecologia” interioară a unei societăți sănătoase. A învăța biologie înseamnă a învăța să trăiești în armonie cu ceilalți și cu lumea.

NOTITE

Funded by
the European Union

International Practitioners'
Partnership Network

CENTRUL PENTRU
COMUNICARE STRATEGICĂ
ȘI CONTRACĂRARE A DEZINFORMĂRII

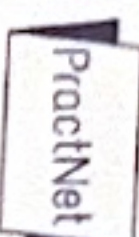

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

NOTITE

Funded by
the European Union

International Practitioners'
Partnership Network

CENTRUL PENTRU
COMUNICARE STRATEGICĂ
ȘI CONTRACĂRARE A DEZINFORMĂRII

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA